

Spis treści

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia Wydziału Pedagogiki i Psychologii	2
1 Definicje:	2
2 Cele i zadania systemu	2
3 Podmioty WSZJK.....	4
3.1 Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia.....	4
3.2 Kierunkowe Zespoły Zapewniania Jakości Kształcenia	5
3.3 Zespoły Pomocnicze Kierunkowych Zespołów Zapewniania Jakości Kształcenia.....	5
3.4 Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na Studiach Doktoranckich	6
3.5 Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na Studiach Podyplomowych.....	6
4 Doskonalenie efektów kształcenia.....	6
4.1 Określanie efektów kształcenia	6
4.2 Monitorowanie realizacji efektów kształcenia.....	7
4.3 Ankieta oceny zajęć dydaktycznych	7
4.4 Hospitacje zajęć dydaktycznych.....	7
4.5 Analiza sylabusów	8
4.6 Analiza narzędzi weryfikacji efektów kształcenia.....	9
4.7 Monitorowanie realizacji efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych.....	9
4.8 Analiza prac dyplomowych.....	10
4.9 Doskonalenie efektów kształcenia na studiach III stopnia i na studiach podyplomowych.....	10
4.10 Roczna ocena efektów kształcenia.....	10
5 Doskonalenie programów kształcenia	11
5.1 Analiza zgodności systemu kształcenia na Wydziale z obowiązującym stanem prawnym.....	11
5.2 Analiza związku programów kształcenia ze strategią rozwoju Wydziału i misją Uniwersytetu Śląskiego	11
5.3 Analiza programów kształcenia	12
5.4 Ankieta poziomu satysfakcji osób kończących studia	12
5.5 Monitorowanie kariery zawodowej absolwentów.....	12
5.6 Analiza zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy.....	12
5.7 Analiza wzorców międzynarodowych.....	13
5.8 Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie doskonalenia programu kształcenia	13
5.9 Konsultacje z podmiotami wewnętrznymi.....	13
5.9.1 Otwarte posiedzenie KZZJK	14
5.9.2 Otwarte zebranie społeczności studentów Kierunku	14
5.9.3 Otwarte zebranie społeczności doktorantów Kierunku.....	14
5.10 Konsultacje z podmiotami zewnętrznymi	15
5.11 Doskonalenie programów kształcenia	15
6 Zapewnienie jakości kadry dydaktycznej	15
6.1 Ocena nauczycieli akademickich przez studentów – ankietyzacja zajęć dydaktycznych.....	16
6.2 Analiza doboru kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.....	17
7 Zapewnianie studentom wsparcia dydaktycznego, naukowego i materialnego.....	17
7.1 Analiza zasobów wsparcia dla studentów i doktorantów	17
7.2 Analiza zasobów materialnych wspierających kształcenie.....	18
7.3 Analiza organizacji procesu dydaktycznego.....	18
8 Gromadzenie i udostępnianie informacji o jakości kształcenia	18
8.1 Karta kierunku	18
8.2 Karta nauczyciela akademickiego.....	19
8.3 Gromadzenie innych informacji ważnych dla jakości kształcenia.....	19
8.4 Publikowanie informacji o programach kształcenia (w tym o efektach kształcenia i sposobach ich weryfikacji).....	19
8.5 Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia.....	19
8.6 Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK.....	19
9 Zapobieganie nieprawidłowościom związanym z procesem kształcenia	20
10 Doskonalenie WSZJK.....	20

10.1	Otwarte posiedzenie WZJK.....	20
10.2	Analiza wyników akredytacji instytucjonalnych dokonywanych na Wydziale przez zewnętrzne podmioty nadzorujące	20
10.3	Procedury doskonalące.....	21

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia Wydziału Pedagogiki i Psychologii

1 Definicje:

Uniwersytet – Uniwersytet Śląski w Katowicach

Wydział – Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego

Kierunek – każdy z prowadzonych na Wydziale kierunków studiów (z uwzględnieniem profilu i stopnia)

US 126 – Uchwała nr 126 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Śląskim

SZJK – System Zapewniania Jakości Kształcenia

WSZJK – Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale Pedagogiki i Psychologii

KSZJK – Kierunkowy System Zapewniania Jakości Kształcenia

UZJK – Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia

WZJK – Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia

KZZJK – Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia

WZJKSD – Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na Studiach Doktoranckich

WZJKSP – Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na Studiach Podyplomowych

WRSS – Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego

WRSD – Wydziałowa Rada Samorządu Doktorantów

2 Cele i zadania systemu

1. Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale Pedagogiki i Psychologii (WSZJK) jest integralną częścią Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie.
2. Wydział przyjmuje następujące cele dotyczące zapewnienia jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach, wynikające bezpośrednio ze Strategii Uniwersytetu Śląskiego na lata 2012-2020, a zwłaszcza z Celu Strategicznego 2 – Innowacyjne kształcenie i nowoczesna oferta dydaktyczna:
  - 1) dążenie do zapewnienia możliwie najwyższego poziomu jakości kształcenia, zgodnie z Celem Operacyjnym 2.4 Strategii UŚ na lata 2012-2020;
  - 2) wdrożenie polityki antyplagiatowej w myśl zasady „zero tolerancji” zgodnie z Celem Operacyjnym 2.7 Strategii UŚ na lata 2012-2020;

- 3) stałe doskonalenie wdrożonego systemu zapewniania jakości kształcenia.
3. Działaniem WSZJK objęci są studenci wszystkich poziomów i form studiów na kierunkach prowadzonych przez Wydział, doktoranci, słuchacze studiów podyplomowych, pracownicy Wydziału uczestniczący w procesie kształcenia oraz pozostałe podmioty związane z realizacją procesu kształcenia na Wydziale.
4. WSZJK realizuje następujące zadania:
  - 1) opracowanie i wdrożenie polityki systematycznego doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale;
  - 2) gromadzenie, opracowywanie i analizowanie informacji użytecznych dla działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia, w tym opracowanie i przeprowadzanie ankiet służących ocenie wybranych aspektów procesu kształcenia, przy czym:
    - a) ankiety ogólnouczelniane przeprowadzane są wg wzorów zatwierdzonych przez Rektora;
    - b) wzory ankiet wydziałowych opracowuje WZJK i zatwierdza Dziekan;
    - c) WZJK może przeprowadzać ankiety niewymienione w niniejszym dokumencie;
  - 3) analizę i doskonalenie programów kształcenia, z uwzględnieniem wniosków z monitorowania kariery zawodowej absolwentów i opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej;
  - 4) analizę i weryfikację zakładanych efektów kształcenia na kierunkach prowadzonych przez Wydział;
  - 5) doskonalenie jakości kadry dydaktycznej;
  - 6) ocenę procesu kształcenia, w tym organizacji i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych;
  - 7) badanie opinii studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych na temat prowadzonych zajęć dydaktycznych i obsługi procesu kształcenia; badanie opinii pracowników o warunkach kształcenia;
  - 8) monitorowanie i przegląd zasobów wspierających kształcenie oraz środków wsparcia dla studentów i doktorantów;
  - 9) publikowanie i upowszechnianie informacji na temat kształcenia, szczególnie informacji o działaniach pro jakościowych;
  - 10) moderowanie dyskusji na temat jakości kształcenia oraz wspieranie i upowszechnianie najlepszych rozwiązań;
  - 11) monitorowanie skuteczności działania Systemu oraz stworzenie mechanizmów jego doskonalenia.
5. Zadania ściśle odnoszące się do kształcenia na poszczególnych kierunkach realizowane są w ramach następujących kierunkowych systemów zapewniania jakości kształcenia (KSZJK):
  - 1) KSZJK na kierunku Pedagogika,
  - 2) KSZJK na kierunku Psychologia,
  - 3) KSZJK na kierunku Pedagogika Specjalna.
6. Szczegółowe zadania WSZJK i KSZJK, o których niżej, realizowane są według harmonogramu, który ustala WZJK w porozumieniu z dziekanem, dyrektorami Instytutów, kierownikami Katedr i Zakładów.
7. Zadania WSZJK dotyczące zapewniania jakości kształcenia na studiach III stopnia realizowane są przez WZJKSD zgodnie z harmonogramem, przygotowanym przez WZJKSD we współpracy z WZJK oraz w porozumieniu z dziekanem i dyrektorami Instytutów.
8. Zadania WSZJK dotyczące zapewniania jakości kształcenia na studiach podyplomowych realizowane są przez WZJKSP zgodnie z harmonogramem, przygotowanym przez WZJKSP we współpracy z WZJK oraz w porozumieniu z dziekanem i dyrektorami Instytutów.

9. Struktura WSZJK przedstawia się następująco:
  - a. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia
  - b. Kierunkowe Zespoły Zapewniania Jakości Kształcenia,
  - c. Pomocnicze Zespoły Zapewniania Jakości Kształcenia,
  - d. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na Studiach Doktoranckich,
  - e. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na Studiach Podyplomowych.

3 Podmioty WSZJK

1. Rada Wydziału tworzy i odpowiada za politykę zapewniania jakości kształcenia na Wydziale, a w szczególności:
  - 1) zatwierdza WSZJK;
  - 2) wykonuje uprawnienia ustawowe i statutowe odnośnie programów kształcenia;
  - 3) wyraża opinie w kwestiach przewidzianych przez WSZJK;
  - 4) stanowi forum dyskusji nad kwestiami zapewniania jakości kształcenia;
  - 5) przyjmuje ocenę o której mowa w § 6 pkt. 6 US 126;
  - 6) może zlecać WZJK dodatkowe zadania dotyczące zapewniania jakości kształcenia, nieopisane w ramach WSZJK.
2. Rady Instytutów wyrażają opinie w sprawach przewidzianych przez procedury WSZJK, w szczególności:
  - 1) w sprawach kadrowych dotyczących pracowników poszczególnych instytutów;
  - 2) w sprawach projektów nowych programów kształcenia i zmian w funkcjonujących programach kształcenia na kierunkach, za które odpowiadają;
  - 3) w sprawach związanych z realizacją procesu kształcenia i weryfikacją efektów kształcenia.
3. Nadzór nad WSZJK na Wydziale sprawuje dziekan. Za wdrożenie i funkcjonowanie WSZJK odpowiedzialny jest powołany przez dziekana pełnomocnik ds. jakości kształcenia. Pozostałe osoby pełniące funkcje kierownicze (prodziekani, kierownicy studiów, dyrektorzy Instytutów, kierownicy Katedr i Zakładów) uczestniczą w realizacji zadań WSZJK w ramach swoich kompetencji.
4. Wymienione wyżej cele i zadania WSZJK realizowane są przez WZJK.
5. Zadania ściśle odnoszące się do kształcenia na poszczególnych kierunkach realizowane są przez KZZJK przy współpracy z WZJK.
6. Pomocnicze Zespoły KZZJK mogą być powoływane do realizacji szczegółowych zadań związanych z weryfikacją osiągniętych efektów kształcenia lub doskonaleniem programów kształcenia na danym kierunku.
7. Zadania odnoszące się do jakości kształcenia na studiach III stopnia realizowane są przez WZJKSD.
8. Zadania odnoszące się do jakości kształcenia na studiach podyplomowych realizowane są przez WZJKSP.
9. Realizacja podstawowych zadań WSZJK zakłada zaangażowanie całej społeczności Wydziału, czyli pracowników, doktorantów, studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych.

3.1 Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia

1. Członków WZJK powołuje dziekan na daną kadencję, niezwłocznie po jej rozpoczęciu, z zachowaniem przepisów US 126, przy czym prodziekani odpowiedzialni za sprawę kształcenia, kierownik studiów III stopnia, przewodniczący Zespołu ds. Ja-

kości Kształcenia na Studiach Doktoranckich oraz przewodniczący Zespołu ds. Jakości Kształcenia na Studiach Podyplomowych są członkami WZJK.

2. Co najmniej jeden członek WZJK zostaje wskazany przez WRSS spośród studentów studiów I lub II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich;
3. Co najmniej jeden członek WZJK zostaje wskazany przez WRSD spośród studentów studiów III stopnia.
4. Członkostwo w WZJK wygasa w trakcie kadencji w przypadku ustania instytucjonalnego związku danej osoby z Wydziałem lub takiej jego zmiany, która prowadzi do niespełniania warunków powołania.
5. W uzasadnionych przypadkach dziekan może odwołać członka WZJK w trakcie kadencji.
6. Przewodniczącym WZJK jest powołany przez dziekana pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia.
7. W razie potrzeby dziekan może rozszerzyć skład WZJK o dodatkowych członków w trakcie trwania kadencji.
8. Skład WZJK kończący kadencję pełni obowiązki do momentu powołania nowego składu.

3.2 Kierunkowe Zespoły Zapewniania Jakości Kształcenia

1. Dziekan powołuje członków KZZJK i wskazuje przewodniczącego KZZJK na kadencję wg następujących zasad:
  - 1) skład zespołu powinien być tak dobrany, aby prace związane z danym kierunkiem i poziomem studiów mogły wykonywać osoby zaliczone do minimum kadrowego tegoż kierunku i poziomu;
  - 2) członkowie delegowani do KZZJK są rekomendowani przez Radę Wydziału i Radę Instytutu odpowiedzialnego za kierunek;
  - 3) co najmniej jeden członek KZZJK zostaje wskazany przez WRSS spośród studentów studiów I lub II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich;
  - 4) co najmniej jeden członek KZZJK zostaje wskazany przez WRSD spośród studentów studiów III stopnia.
2. Członkostwo w KZZJK wygasa w trakcie kadencji w przypadku ustania instytucjonalnego związku danej osoby z Wydziałem lub znalezienia się jej poza minimum kadrowym danego kierunku studiów.
3. Dziekan może odwołać członka KZZJK po zasięgnięciu opinii WZJK.
4. Dziekan w trakcie trwania kadencji może, po zasięgnięciu opinii WZJK, rozszerzyć skład KZZJK o dodatkowych członków.

3.3 Zespoły Pomocnicze Kierunkowych Zespołów Zapewniania Jakości Kształcenia

1. Dziekan powołuje i określa szczegółowy zakres zadań zespołów pomocniczych KZZJK na podstawie wniosku KZZJK.
2. Składy zespołów pomocniczych są rekomendowane przez KZZJK we wniosku.
3. Działalność zespołu pomocniczego kończy się z chwilą wykonania zadania, do którego został powołany

3.4 Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na Studiach Doktoranckich

1. Dziekan powołuje i określa zakres zadań WZJKSD.
2. Członkami Zespołu są: kierownik studiów III stopnia, prodziekan ds. nauki, oraz reprezentant doktorantów wskazany przez WRSD spośród studentów studiów III stopnia.
3. Pozostałe zasady powoływania i odwoływania członków Zespołu są analogiczne jak podano w punktach 3.2.2, 3.2.3. i 3.2.4.

3.5 Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na Studiach Podyplomowych

1. Dziekan powołuje i określa zakres zadań WZJKSP.
2. Członkami Zespołu są: są przedstawiciele kierowników studiów podyplomowych funkcjonujących na Wydziale oraz prodziekan ds. studiów niestacjonarnych.
3. Pozostałe zasady powoływania i odwoływania członków Zespołu są analogiczne jak podano w punktach 3.2.2, 3.2.3. i 3.2.4.

4 Doskonalenie efektów kształcenia

Poniższe działania stanowią część KSZJK i realizowane są przez KZZJK, oddzielnie dla każdego kierunku studiów prowadzonych na Wydziale, a także – w odpowiednim zakresie – przez WZJKSD oraz przez WZJKSP.

4.1 Określanie efektów kształcenia

1. Proces określania efektów kształcenia na kierunkach: pedagogika, psychologia i pedagogika specjalna odbywa się zgodnie z wytycznymi Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego oraz przepisami prawa dotyczącymi tworzenia i prowadzenia studiów.
2. Podstawowe procedury określania efektów kształcenia realizowane są na podstawie wytycznych Senatu UŚ w sprawie tworzenia programów kształcenia.
3. Za określenie i przyjęcie zestawu efektów kształcenia dla kierunków pedagogika, psychologia i pedagogika specjalna odpowiada dziekan oraz dyrektorzy Instytutu Pedagogiki i Instytutu Psychologii, zaś nad poprawnością merytoryczną procesu czuwają KZZJK.
4. W procesie określania efektów kształcenia na kierunkach pedagogika, psychologia i pedagogika specjalna przyjęto podejście korzystania z wzorcowych efektów kształcenia oraz opracowania własnych efektów kształcenia z wykorzystaniem procedury benchmarkingu zewnętrznego, czyli korzystania z rozwiązań wypracowanych przez wiodące polskie i zagraniczne uczelnie wyższe.
5. Podstawą do podejmowania działań doskonalących w odniesieniu do doboru efektów kształcenia przyjmowanych do realizacji w programie studiów na kierunku są wnioski z analiz i ocen wymienionych w rozdziale 5.

4.2 Monitorowanie realizacji efektów kształcenia

1. Na kierunkach pedagogika, psychologia i pedagogika specjalna prowadzone jest monitorowanie realizacji efektów kształcenia poprzez analizy zaplanowanych sposobów ich realizacji i weryfikacji w ramach poszczególnych modułów oraz analizy i oceny prowadzone w toku realizacji programu studiów. Analizy te prowadzone są przez KZZJK, wyniki analiz i ocen sformułowanych przez KZZJK wykorzystywane są przez WZJK na potrzeby przygotowania raportu oceny własnej jednostki oraz dla podjęcia działań doskonalących wobec programów kształcenia oraz WSZJK i KSZJK.
2. Materiały i dokumenty związane z weryfikacją efektów kształcenia (prace pisemne, sprawozdania, protokoły z egzaminów ustnych itp.) są gromadzone i przechowywane w systemie informatycznej obsługi studiów albo przez osoby odpowiedzialne za weryfikację efektów kształcenia co najmniej do zakończenia cyklu kształcenia studentów.
3. W trakcie roku akademickiego prowadzi się działania służące ocenie stosowania sposobów weryfikacji efektów kształcenia pod kątem ich adekwatności i skuteczności. Wśród nich:

4.3 Ankieta oceny zajęć dydaktycznych

1. Ankieta oceny zajęć dydaktycznych służy do anonimowego badania oceny jakości zajęć dydaktycznych przez studentów.
2. Sposób ustalania treści ankiety oraz zasady przeprowadzania ankietyzacji określone są zarządzeniem rektora.

4.4 Hospitacje zajęć dydaktycznych

1. Celem hospitacji zajęć dydaktycznych jest dążenie do systematycznej poprawy jakości kształcenia poprzez wykorzystanie mechanizmów benchmarkingu wewnętrznego oraz monitoring osiągnięcia efektów kształcenia przypisanych hospitowanym modułom.
2. Wyniki analizy i zalecenia po hospitacji zajęć dydaktycznych mają na celu:
  - 1) wymianę wiedzy i rozwijanie procesów kształcenia w ramach WSZJK i KSZJK;
  - 2) motywowanie pracowników naukowo-dydaktycznych do dbałości o wysoką jakość zajęć, zarówno co do zawartości merytorycznej, jak i co do stosowanych metod dydaktycznych;
  - 3) monitorowanie osiągnięcia założonych efektów kształcenia podczas zajęć dydaktycznych.
3. Hospitacje mogą pełnić rolę uzupełniającą wobec wyników ankiet studenckich i innych narzędzi badania realizacji efektów kształcenia.
4. Hospitacje prowadzone są na polecenie dziekana lub dyrektorów Instytutów pod nadzorem organizacyjnym KZZJK. Ponieważ mogą być elementem oceny pracowniczej, organem upoważnionym do wyciągnięcia wniosków z hospitacji jest dziekan, a także dyrektorzy Instytutów.
5. Hospitacje zajęć dydaktycznych dzielą się na hospitacje kontrolujące warsztat dydaktyczny oraz hospitacje mające na celu doskonalenie w ramach benchmarkingu wewnętrznego.
6. W przypadku hospitacji o charakterze kontrolnym osobą kontrolującą może być wyłącznie osoba upoważniona przez dziekana o wyższym lub równym statusie naukowym i/lub organizacyjnym.

7. W przypadku hospitacji o charakterze doskonalącym stosuje się w pierwszej kolejności relację mistrz-uczeń.
8. Wyboru zajęć podlegających hospitacji dokonują dziekan i dyrektor Instytutu. Hospitacje w pierwszej kolejności powinny dotyczyć:
  - 1) zajęć uzyskujących oceny z ankiet studenckich poniżej przeciętnej Wydziału (dla sprawdzenia przyczyn tej oceny, jej zweryfikowania i podjęcia działań naprawczych);
  - 2) zajęć nowo wprowadzonych do programu kształcenia;
  - 3) zajęć prowadzonych przez nowo zatrudnionych pracowników;
  - 4) zajęć prowadzonych przez doktorantów - dla zapewnienia rozwoju ich umiejętności dydaktycznych oraz zagwarantowania właściwej jakości kształcenia dla studentów uczestniczących w tych zajęciach.
9. Osoba przeprowadzająca hospitacje o charakterze kontrolnym zobowiązana jest sporządzić sprawozdanie z hospitacji, które przekazuje do wiadomości dziekana i dyrektora Instytutu.
10. Wyniki hospitacji nie podlegają obowiązkowi publikacji.
11. W ramach benchmarkingu wewnętrznego, za zgodą prowadzącego zajęcia (lub na jego zaproszenie), hospitacji mogą podlegać zajęcia uzyskujące wyjątkowo wysokie oceny. Ten rodzaj hospitacji traktowany jest jako wewnętrzna procedura doskonaląca i są zalecane szczególnie w przypadku doktorantów oraz nowo zatrudnionych pracowników. Po zakończeniu hospitacji osoba hospitująca składa KZZJK oświadczenie o ich odbyciu. Decyzję o skierowaniu na hospitacje doskonalące podejmuje dziekan lub dyrektor Instytutu.
12. Po przeprowadzeniu wszystkich zaleconych w ciągu roku akademickiego hospitacji dziekan oraz dyrektorzy Instytutów formułują ogólne wytyczne dotyczące kierunków działań doskonalących wobec procesu kształcenia i zlecają KZZJK ich wdrożenie.

4.5 Analiza sylabusów

1. Analiza sylabusów, w których dokonano zmian merytorycznych w stosunku do poprzedniego roku akademickiego, przeprowadzana jest przez KZZJK bezpośrednio przed rozpoczęciem zajęć lub najpóźniej w pierwszym miesiącu zajęć każdego semestru i dotyczy w szczególności:
  - 1) zgodności sylabusów z opisami modułów, zwłaszcza w odniesieniu do zakładanych efektów kształcenia i metod ich weryfikacji;
  - 2) kompletności i czytelności danych, zwłaszcza w części dotyczącej sposobów weryfikacji;
  - 3) efektów kształcenia modułu pod kątem możliwości ich osiągnięcia w ramach opisanych w sylabusie treści i form kształcenia oraz sposobów weryfikacji efektów;
  - 4) związków i zależności pomiędzy treściami nauczonymi w ramach różnych modułów należących do tego samego programu kształcenia oraz korespondujących ze sobą modułów na studiach pierwszego i drugiego stopnia.
2. Analizę przeprowadza się oddzielnie dla każdego stopnia i formy studiów w ramach KSZJK
3. W razie wykrycia nieprawidłowości, mogących negatywnie wpłynąć na proces osiągnięcia i weryfikacji efektów kształcenia, KZZJK niezwłocznie przekazuje autorowi danego sylabusu oraz koordynatorowi modułu odpowiednie uwagi, w celu bezzwłocznego dokonania niezbędnej korekty.

4.6 Analiza narzędzi weryfikacji efektów kształcenia

1. Celem analizy jest zbadanie możliwości skutecznej weryfikacji efektów kształcenia przez narzędzia stosowane w procesie weryfikacji (przedstawione uczestnikom procesu kształcenia w sylabusach przyjętych na dany rok akademicki).
2. Jeśli narzędzia weryfikacji efektów kształcenia (w postaci np. szablonu niewypełnionego testu, listy pytań/zadań egzaminacyjnych, które zostały zadane, tematów prac opisowych/esejów) nie są zawarte w sylabusie, osoba przeprowadzająca weryfikację efektów kształcenia zobowiązana jest do ich przechowywania, przez okres nie krótszy niż czas trwania cyklu kształcenia na określonym kierunku i poziomie studiów. Narzędzia mogą być przechowywane w wersji papierowej lub elektronicznej.
3. Na prośbę KZZJK, osoba przeprowadzająca weryfikację efektów kształcenia przekazuje do analizy kopię narzędzia weryfikacji efektów kształcenia.
4. Analiza narzędzi weryfikacji efektów kształcenia w ramach danego modułu powinna się odbywać nie rzadziej niż raz na 2 lata. W przypadku stwierdzenia przez KZZJK istotnego niedopasowania narzędzi weryfikacji efektów kształcenia do efektów kształcenia przewidzianych dla modułu, KZZJK rekomenduje działania naprawcze i przeprowadza kolejną analizę narzędzi weryfikacji efektów kształcenia tego modułu w następnym roku akademickim.
5. Analizy narzędzi weryfikacji efektów kształcenia dokonuje się na wszystkich kierunkach i poziomach kształcenia.
6. Na podstawie wyników analizy narzędzi weryfikacji efektów kształcenia sporządzany jest raport, będący podstawą oceny narzędzi weryfikacji efektów kształcenia przez KZZJK. Raport przekazywany jest dziekanowi, dyrektorowi Instytutu oraz nauczycielowi akademickiemu dokonującemu weryfikacji efektów kształcenia.

4.7 Monitorowanie realizacji efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych

1. Podstawowym narzędziem monitorowania efektów kształcenia praktyk zawodowych jest analiza dokumentacji praktyk prowadzona i gromadzona w sposób ciągły przez opiekuna praktyk studenckich. Przed przekazaniem do akt osobowych studentów, dokumentacja praktyk jest udostępniana KZZJK.
2. KZZJK opracowuje formularz oceny oraz wzór ankiety do corocznego podsumowywania praktyki na podstawie opinii studentów.
3. Opiekun praktyk przygotowuje raz w roku zbiorczą ocenę realizacji efektów kształcenia w ramach praktyk wraz z postulatami zmian doskonalących. Ocena ta włączana jest do sprawozdań przygotowywanych przez KZZJK na potrzeby oceny rocznej Jednostki w zakresie zapewnienia jakości kształcenia.
4. W celu monitorowania poprawności przyjętego podejścia do weryfikacji efektów kształcenia dla praktyk, prowadzona jest coroczna kontrolna analiza dokumentacji praktyk przez KZZJK. KZZJK wybiera do analizy dokumentację praktyk co najmniej 10% studentów kierunku, którzy w danym roku odbyli praktyki. Osoba przeprowadzająca analizę dokumentacji praktyk sporządza protokół. Na podstawie spostrzeżeń zawartych w protokole podejmowane są ewentualne działania naprawcze wobec procesu organizacji i weryfikacji praktyk.

4.8 Analiza prac dyplomowych

1. Weryfikacja efektów kształcenia zakładanych do realizacji w ramach seminarium dyplomowego odbywa się poprzez analizę prac dyplomowych, dotyczącą w szczególności:
  - 1) osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia;
  - 2) jakości weryfikacji tychże efektów poprzez oceny oraz recenzje;
  - 3) adekwatności zastosowanych w ramach procedury dyplomowania metod weryfikacji efektów kształcenia.
2. Corocznie do weryfikacji wybiera się co najmniej 5% prac dyplomowych, jednak nie mniej niż 10 prac powstałych w danym roku na danym kierunku.
3. Analizy prac dyplomowych dokonują samodzielni pracownicy naukowo-dydaktyczni.
4. Osoba przeprowadzająca analizę sporządza protokół.
5. KZZJK dokonuje zbiorczej analizy i oceny prac dyplomowych na podstawie sporządzonych protokołów i przedstawia dziekanowi wnioski w formie raportu.

4.9 Doskonalenie efektów kształcenia na studiach III stopnia i na studiach podyplomowych

1. Działania dotyczące doskonalenia efektów kształcenia, zawarte w punktach 4.1–4.7, są realizowane w odniesieniu do studiów III stopnia przez WZJKSD.
2. Działania dotyczące doskonalenia efektów kształcenia, zawarte w punktach 4.1–4.8, są realizowane w odniesieniu do studiów podyplomowych przez WZJKSP.
3. WZJKSD oraz WZJKSP wdrażają procedury w sposób dostosowany do specyfiki studiów III stopnia oraz studiów podyplomowych.

4.10 Roczna ocena efektów kształcenia

1. Na podstawie przeprowadzonych analiz poszczególnych etapów i aspektów procesu kształcenia KZZJK opracowuje sprawozdanie z realizacji efektów kształcenia na kierunku, wraz z wnioskami dotyczącymi doskonalenia programu kształcenia.
2. Sprawozdanie przekazane jest do wglądu wszystkim nauczycielom akademickim wchodzącym w skład minimum kadrowego, którzy mają prawo wnoszenia uwag i sugestii.
3. Po uwzględnieniu tych uwag i sugestii sprawozdanie przekazywane jest dziekanowi oraz właściwemu dyrektorowi Instytutu.
4. Dziekan dokonuje rocznej oceny efektów kształcenia na kierunku z uwzględnieniem sprawozdania.
5. Ocena stanowi podstawę prac KZZJK nad doskonaleniem programu kształcenia.
6. Na podstawie przeprowadzonych analiz poszczególnych etapów i aspektów procesu kształcenia WZJKSD opracowuje sprawozdanie z realizacji efektów kształcenia na studiach III stopnia wraz z wnioskami dotyczącymi doskonalenia programów kształcenia.
7. Na podstawie przeprowadzonych analiz poszczególnych etapów i aspektów procesu kształcenia WZJKSP opracowuje sprawozdanie z realizacji efektów kształcenia na studiach III stopnia wraz z wnioskami dotyczącymi doskonalenia programów kształcenia.

8. Sprawozdania przekazywane są dziekanowi i dyrektorom Instytutów i powinny być wykorzystane do prac nad doskonaleniem programów kształcenia.

5 Doskonalenie programów kształcenia

Poniższe działania stanowią część KSZJK i realizowane są przez KZZJK oddzielnie dla każdego kierunku studiów prowadzonych na Wydziale, a także – w odpowiednim zakresie – przez WZJKSD oraz WZJKSP.

1. Podstawowym założeniem tego podsystemu jest ciągły proces kontroli programu kształcenia w toku jego realizacji, w celu wychwycenia tzw. słabych sygnałów odchyleń od przyjętych założeń jakościowych.
2. Monitorowane są wszystkie elementy programu kształcenia oraz warunki wpływające na jego efektywność, w tym jakość kadry dydaktycznej oraz warunki organizacyjne realizacji programu kształcenia.
3. Podstawą do wdrażania działań doskonalących są wyniki ocen i analiz opisanych w podsystemach określania efektów kształcenia oraz monitorowania realizacji efektów kształcenia. Działania doskonalące wobec programu kształcenia podejmowane są na podstawie analizy sprawozdań sporządzonych w toku funkcjonowania wymienionych wyżej podsystemów KSZJK.

5.1 Analiza zgodności systemu kształcenia na Wydziale z obowiązującym stanem prawnym

1. Analiza prowadzona jest dla zapewnienia zgodności programu kształcenia i przyjętych w nim efektów kształcenia oraz sposobów ich weryfikacji z obowiązującym stanem prawnym. Jej celem jest ustalenie zmian, jakim ewentualnie należy poddać program kształcenia w wyniku nowych bądź zmienionych regulacji prawnych oraz ustalenie harmonogramu wprowadzenia tych zmian w życie.
2. Analizę przeprowadza dziekan w porozumieniu z WZJK i innymi, wybranymi przez siebie podmiotami, przede wszystkim z: UZJK, uczelnianym Zespołem ds. wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji, Działem Kształcenia, Biurem ds. Jakości Kształcenia oraz Działem Organizacyjno-Prawnym.
3. Analizę przeprowadza się przy każdej zmianie przepisów prawa wpływających na proces kształcenia.
4. Dziekan zapoznaje z wynikami analizy wybrane podmioty, w szczególności Radę Wydziału. Wyniki tej analizy nie podlegają obowiązkowi publikacji.

5.2 Analiza związku programów kształcenia ze strategią rozwoju Wydziału i misją Uniwersytetu Śląskiego

1. Analiza ma na celu zapewnienie zgodności i spójności pomiędzy programami kształcenia i realizowanymi w nich efektami kształcenia a celami strategicznymi Uniwersytetu i Wydziału.
2. Analizę przeprowadza się wyłącznie w przypadku zmian efektów kształcenia na kierunku, zmiany strategii Wydziału lub zmiany strategii rozwoju Uniwersytetu.
3. Analiza prowadzona jest przez KZZJK, który wynikające z niej wnioski i zalecenia przekazuje dziekanowi oraz dyrektorowi Instytutu.

5.3 Analiza programów kształcenia

1. Raz w roku KZZJK dokonuje przeglądu programu kształcenia pod względem jego zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, zakładanymi efektami kształcenia i kwalifikacjami wynikającymi z ukończenia studiów oraz potrzebami rynku pracy.
2. W trakcie przeglądu uwzględnia się:
  - 1) przedstawioną przez dziekana roczną ocenę efektów kształcenia;
  - 2) rezultaty badania opinii studentów o procesie kształcenia;
  - 3) wyniki badania kariery zawodowej absolwentów;
  - 4) analizę przydatności efektów kształcenia na rynku pracy;
  - 5) wyniki analizy wzorców międzynarodowych;
  - 6) wyniki oceny jakości kadry dydaktycznej;
  - 7) wyniki konsultacji z interesariuszami, w szczególności ze studentami, absolwentami i pracodawcami.
3. Przegląd powinien być realizowany w okresie umożliwiającym skuteczne wprowadzenie zmian w programie w kolejnym roku akademickim.
4. Wyniki przeglądu wraz z ewentualnymi wnioskami dotyczącymi zmian w programach kształcenia są konsultowane z zespołem nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego i następnie przedstawiane przez KZZJK dziekanowi oraz dyrektorowi Instytutu.

5.4 Ankieta poziomu satysfakcji osób kończących studia

Doskonaleniu programu studiów służy ankieta badająca poziom satysfakcji osób kończących studia. Treść ankiety określa rektor.

5.5 Monitorowanie kariery zawodowej absolwentów

1. Monitoring kariery zawodowej absolwentów prowadzony jest łącznie dla wszystkich studiów prowadzonych na Wydziale przez Biuro Karier UŚ we współpracy z WZJK i KZZJK.
2. KZZJK uczestniczy w przygotowaniu narzędzia badawczego do badania kariery zawodowej absolwentów kierunku, proponując zestaw pytań merytorycznych związanych z przydatnością uzyskanych efektów kształcenia w pracy zawodowej.
3. Biuro Karier przekazuje KZZJK wyniki badań wraz z wstępnym raportem.
4. Na wniosek KZZJK Biuro Karier przygotowuje do analizy szczegółowy raport z badania karier zawodowych absolwentów kierunku.
5. Raz w roku KZZJK przeprowadza analizę wyników badania kariery zawodowej absolwentów.
6. Wnioski z analizy uwzględnia się w sprawozdaniu rocznym KZZJK dotyczącym jakości kształcenia na kierunku.

5.6 Analiza zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy

1. Raz w roku KZZJK przeprowadza analizę zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy.

2. Na potrzeby doskonalenia procesu kształcenia adekwatnie do zmian na rynku pracy WZJK i KZZJK współpracują z Biurem Karier UŚ zamawiając dodatkowe analizy tematyczne lub ankiety.
3. Na podstawie otrzymanych od Biura Karier wyników analiz oraz informacji gromadzonych we własnym zakresie przez Wydział, KZZJK rekomenduje działania doskonalące wobec programu kształcenia na kierunku, które przedstawia bezpośrednio dziekanowi i dyrektorowi Instytutu oraz poddaje pod dyskusję społeczności Wydziału podczas otwartego posiedzenia WZJK.
4. Decyzję o wdrożeniu rekomendowanych zmian podejmują dziekan i dyrektor Instytutu.
5. Wnioski z analizy uwzględnia się w sprawozdaniu rocznym KZZJK dotyczącym jakości kształcenia na kierunku.

5.7 Analiza wzorców międzynarodowych

1. Analiza wzorców międzynarodowych przeprowadzana jest co najmniej raz na cztery lata.
2. Analizę przeprowadza KZZJK.
3. Celem analizy jest ustalenie możliwości zastosowania wzorców międzynarodowych do poprawy jakości kształcenia. Analiza powinna uwzględniać kwestie potencjalnego wpływu międzynarodowych tendencji na mobilność studentów Wydziału.
4. Wnioski z analizy uwzględnia się w sprawozdaniu rocznym KZZJK dotyczącym jakości kształcenia na kierunku.

5.8 Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie doskonalenia programu kształcenia

Doskonaleniu programu kształcenia służy analiza informacji związanych z jakością kształcenia na kierunku pozyskiwanych w trakcie konsultacji WZJK i KZZJK z podmiotami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

5.9 Konsultacje z podmiotami wewnętrznymi

1. WZJK oraz KZZJK mogą swobodnie konsultować się z przedstawicielami społeczności Wydziału (podmioty wewnętrzne), szczególnie w przypadkach:
  - 1) konieczności otrzymania dodatkowych informacji związanych z jakością kształcenia, których nie dostarczają pozostałe narzędzia WSZJK lub KSZJK;
  - 2) konieczności przekazania uwag dotyczących zapewnienia bądź doskonalenia jakości kształcenia.
2. Konsultacje z podmiotami wewnętrznymi mają charakter:
  - 1) organizowanych doraźnie spotkań problemowych z wybranymi przedstawicielami społeczności Wydziału;
  - 2) koleżeńskich konsultacji pro jakościowych służących analizie i ocenie stosowanych narzędzi i procedur WSZJK i KSZJK;
  - 3) sesji benchmarkingu wewnętrznego służących doskonaleniu WSZJK i KSZJK.
3. Wnioski z konsultacji uwzględniane są w raporcie rocznym WSZJK.

5.9.1 Otwarte posiedzenie KZZJK

1. Otwarte posiedzenie KZZJK ma szczególne znaczenie jako platforma wymiany poglądów i narzędzie kolegialnego wypracowywania rozwiązań doskonalących w ramach KSZJK na Kierunku.
2. Co najmniej raz w roku KZZJK organizuje otwarte posiedzenie, w którym może uczestniczyć każdy członek akademickiej jednostki związany z kierunkiem.
3. W trakcie posiedzenia KZZJK przedstawia najważniejsze kwestie związane z jakością kształcenia zaobserwowane w ciągu minionego roku funkcjonowania KSZJK.
4. Zasadniczą częścią posiedzenia jest dyskusja dotycząca kwestii związanych z zapewnieniem i doskonaleniem jakości kształcenia na kierunku.
5. Przedmiotem dyskusji powinna być także sprawność i skuteczność KSZJK.
6. Z posiedzenia sporządza się sprawozdanie zawierające wnioski i propozycje zmian doskonalących w programach kształcenia.

5.9.2 Otwarte zebranie społeczności studentów Kierunku

1. Raz w roku, zgodnie z harmonogramem, KZZJK we współpracy z WRSS organizuje zebranie, w którym uczestniczą studenci kierunku.
2. W czasie zebrania studenci zgłaszają swoje uwagi dotyczące jakości kształcenia na studiowanym kierunku, dotyczące zwłaszcza:
  - 1) efektów kształcenia i form ich weryfikacji;
  - 2) programów kształcenia;
  - 3) organizacji procesu dydaktycznego;
  - 4) środków wsparcia dla studentów;
  - 5) zasobów materialnych wspierających kształcenie;
  - 6) jakości obsługi administracyjnej toku studiów;
  - 7) skuteczności WSZJK i KSZJK;
  - 8) organizacji praktyk studenckich.
3. Wnioski i zalecenia, zebrane w formie sprawozdania z zebrania, są przekazywane WZJK i KZZJK, które mają obowiązek uwzględnić je w swoich raportach przekazywanych dziekanowi i dyrektorowi Instytutu.

5.9.3 Otwarte zebranie społeczności doktorantów Kierunku

1. Raz w roku, zgodnie z harmonogramem, WZJKSD we współpracy z WRSD organizuje zebranie, w którym uczestniczą doktoranci kierunku.
2. W czasie zebrania doktoranci zgłaszają swoje uwagi dotyczące jakości kształcenia na studiowanym kierunku, dotyczące zwłaszcza:
  - 1) efektów kształcenia i form ich weryfikacji;
  - 2) programów kształcenia;
  - 3) organizacji procesu dydaktycznego;
  - 4) środków wsparcia dla doktorantów;
  - 5) zasobów materialnych wspierających kształcenie;
  - 6) jakości obsługi administracyjnej toku studiów;
  - 7) skuteczności WSZJK i KSZJK;
  - 8) zajęć obligatoryjnie realizowanych przez doktorantów.

3. Wnioski i zalecenia, zebrane w formie sprawozdania z zebrania, są przekazywane WZJK, który ma obowiązek uwzględnić je w swoim raporcie przekazywanym dziekanowi i Radzie Wydziału.

5.10 Konsultacje z podmiotami zewnętrznymi

1. Konsultacje z podmiotami zewnętrznymi służą gromadzeniu informacji użytecznych dla zapewniania jakości kształcenia, a w szczególności informacji na temat potrzeb rynku pracy, sytuacji zawodowej absolwentów oraz uwag interesariuszy zewnętrznych.
2. Podmioty konsultacyjne zewnętrzne w stosunku do Wydziału, to:
  - 1) Biuro Karier UŚ – źródło informacji na temat sytuacji na rynku pracy i dotyczących losów absolwentów;
  - 2) Biuro Współpracy z Gospodarką;
  - 3) UZJK oraz inne WZJK – źródło informacji i podmiot konsultacyjny w zakresie dobrych praktyk w Uniwersytecie;
  - 4) pracodawcy współpracujący z Uniwersytetem i Wydziałem;
  - 5) uczelnie polskie i zagraniczne, które będą służyły jako wzór do naśladowania; wśród nich szczególną rolę odgrywają uczelnie partnerskie;
  - 6) specjaliści w zakresie zarządzania jakością spoza UŚ.
3. Z wymienionymi podmiotami prowadzona jest współpraca stała oraz współpraca doraźna.
4. Konsultacje z podmiotami zewnętrznymi przeprowadza się nie rzadziej niż raz w roku.
5. Konsultacje z danym podmiotem przeprowadza dziekan lub dyrektor Instytutu, bądź inna wyznaczona przez niego osoba należąca do minimum kadrowego przynajmniej jednego kierunku studiów, którego będą dotyczyły konsultacje.
6. Po zakończeniu konsultacji osoba, która odpowiadała za ich przeprowadzenie, sporządza sprawozdanie i przekazuje je KZZJK.

5.11 Doskonalenie programów kształcenia

1. Propozycje zmian doskonalących zgłaszane są w trakcie roku akademickiego oraz podczas otwartego posiedzenia KZZJK przez przewodniczącego KZZJK, w postaci podsumowania wniosków z przeprowadzonych ankiet, badań, ocen, analiz konsultacji oraz zgłaszanych na bieżąco sygnałów o odchyleniach oraz w postaci wolnych wniosków obecnych na posiedzeniu przedstawicieli społeczności Wydziału.
2. W oparciu o wyżej wymienione dane przewodniczący KZZJK przygotowuje listę postulowanych zmian doskonalących i przekazuje ją dziekanowi, dyrektorowi Instytutu oraz Radzie Wydziału, która podejmuje ostateczną decyzję w sprawie zmian przyjętych do wdrożenia i dokonuje odpowiedniej korekty programu kształcenia.

6 Zapewnienie jakości kadry dydaktycznej

Poniższe działania stanowią część KSZJK i realizowane są przez KZZJK oddzielnie dla każdego kierunku studiów prowadzonych na Wydziale, także – w odpowiednim zakresie – przez WZJKSD oraz przez WZJKSP.

6.1 Ocena nauczycieli akademickich przez studentów – ankietyzacja zajęć dydaktycznych

1. Ankieta zajęć dydaktycznych (ankieta oceny pracy nauczycieli akademickich) jest narzędziem służącym pozyskiwaniu opinii studentów na temat jakości prowadzenia zajęć dydaktycznych. Treść ankiety zatwierdza rektor.
2. Indywidualne wyniki ankiety są gromadzone w *Karcie nauczyciela akademickiego* osoby ankietowanej.
3. Za organizację ankietyzacji odpowiada KZZJK, a nad techniczną stroną procedury czuwają dyrektorzy Instytutów.
4. Przed rozpoczęciem roku akademickiego dyrektorzy Instytutów wyznaczają osoby, które będą zajmowały się techniczną stroną procesu ankietyzowania w danym roku akademickim. Osoby te będą nazywane dalej sekretarzami.
5. Do obowiązków sekretarzy należy: pobranie materiałów potrzebnych do przygotowania ankiet, druk ankiet, wydawanie ankiet osobom przeprowadzającym ankietyzowanie, kodowanie i dekodowanie, dostarczanie ankiet do biura ds. SZJK w celu ich odczytania oraz pobranie wyników w formie elektronicznej.
6. Na dwa miesiące przed zakończeniem zajęć danego semestru KZZJK typuje zajęcia, które w danym semestrze będą poddane ocenie. Zespół powinien kierować się przy tym następującymi przesłankami:
  - 1) każdy nauczyciel akademicki powinien być ankietyzowany w ciągu roku przynajmniej raz;
  - 2) wśród ankietyzowanych zajęć powinny znaleźć się wszystkie formy zajęć prowadzonych na kierunku;
  - 3) w pierwszej kolejności należy wybrać zajęcia w których uczestniczy większa liczba studentów;
  - 4) jeżeli dane zajęcia odbywają się w równoległych grupach, to ankieta powinna odbyć się we wszystkich grupach.
7. Ankietyzacja odbywa się w ostatnich dwóch tygodniach zajęć przed pierwszym terminem weryfikacji efektów kształcenia.
8. Wypełnianie ankiet przez studentów odbywa się pod nieobecność prowadzącego zajęcia.
9. Wypełnione i zakodowane ankiety zostają przekazane do Biura ds. Jakości Kształcenia Uniwersytetu Śląskiego, zgodnie z wcześniej uzgodnionym harmonogramem, w celu odczytania danych za pomocą czytnika optycznego.
10. Analizy wyników ankiet oraz sformułowania wniosków dokonuje KZZJK dwa razy w roku i przekazuje je bezpośrednio przełożonemu ocenianego pracownika, dziekanowi, dyrektorowi Instytutu oraz komisji ds. oceny okresowej nauczycieli akademickich.
11. WZJKSD organizuje ankietyzację zajęć dydaktycznych na studiach III stopnia co najmniej raz w roku, przy pomocy uczelnianej ankiety satysfakcji doktoranta. Treść ankiety określa rektor. WZJKSD poddaje analizie wyniki ankiet i formułuje wnioski, przekazywane następnie zainteresowanym nauczycielom, ich przełożonym, dziekanowi i dyrektorowi Instytutu.
12. WZJKSP monitoruje ankietyzację zajęć na studiach podyplomowych. Ankietyzacja jest dokonywana co najmniej raz w roku, przy pomocy uczelnianej ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego lub przy pomocy innych narzędzi, tworzonych przez

kierowników studiów podyplomowych i dostosowanych do specyfiki tych studiów. Raz w roku Zespół poddaje analizie wyniki ankiety i formułuje wnioski, przekazywane następnie kierownikom studiów podyplomowych, zainteresowanym nauczycielom, ich przełożonym, dziekanowi i dyrektorowi Instytutu.

6.2 Analiza doboru kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe

1. KZZJK pełni rolę organu doradczego wobec dziekana oraz dyrektorów Instytutów i innych osób uprawnionych do dokonywania ocen nauczycieli akademickich. W ramach swoich działań KZZJK:
  - 1) raz w roku (lub częściej, jeśli zajdzie taka potrzeba) przedstawia wyniki analiz dotyczące nauczycieli akademickich. Wyniki te powinny pozwolić na dokonanie oceny indywidualnej oraz oceny przekrojowej uwidoczniającej tendencje w Jednostce. Podstawą oceny są: hospitacje, ankieta oceny zajęć dydaktycznych, inne działania oceniające;
  - 2) na prośbę osoby uprawnionej do dokonywania ocen nauczycieli akademickich powołuje zespół pomocniczy ds. analizy dorobku naukowego pracowników pod kątem jego zgodności z obszarami kształcenia;
  - 3) nadzoruje proces uaktualniania danych w Kartach i na prośbę osoby uprawnionej do dokonywania ocen nauczycieli akademickich wspiera proces monitorowania osiągnięć pracowników poprzez analizę danych zawartych w Karcie nauczyciela akademickiego.
2. Wnioski z analizy przekazywane są dziekanowi oraz właściwemu dyrektorowi Instytutu i są brane pod uwagę w trakcie przygotowywania minimum kadrowego i obsady zajęć na kolejny rok akademicki.
3. Wyniki analizy uwzględnia się w raporcie z oceny własnej Wydziału o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 4 US 126.

7 Zapewnianie studentom wsparcia dydaktycznego, naukowego i materialnego

7.1 Analiza zasobów wsparcia dla studentów i doktorantów

1. Bezpośrednio przed rozpoczęciem roku akademickiego WZJK dokonuje analizy zasobów wsparcia dla studentów i doktorantów.
2. Zebranie opinii studentów o pracy dziekanatów w zakresie obsługi studentów dokonywane jest cyklicznie w postaci ankiety uczelnianej. Treść ankiety określa UZJK i zatwierdza rektor.
3. Analiza odbywa się na podstawie danych pochodzących z dokumentacji procesu dydaktycznego oraz wyników ankiety oceny pracy dziekanatów i dotyczy:
  - 1) opieki naukowej, zwłaszcza w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych oraz prac projektowych;
  - 2) opieki nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami;
  - 3) dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach;
  - 4) dostępności pracowników administracyjnych oraz dydaktycznych pełniących funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus);
  - 5) sprawności i przyjazności pracy dziekanatu;
  - 6) oceny stopnia wykorzystania oferowanego wsparcia.

4. Wnioski z analizy przekazywane są w formie pisemnej dziekanowi oraz właściwemu dyrektorowi Instytutu.
5. Wyniki analizy uwzględnia się w raporcie z oceny własnej Wydziału, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 4 US 126.

7.2 Analiza zasobów materialnych wspierających kształcenie

1. Przed rozpoczęciem roku akademickiego władze Wydziału, we współpracy z WZJK, dokonują przeglądu warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych.
2. Na podstawie przeglądu WZJK dokonuje analizy warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, która dotyczy:
  - 1) infrastruktury dydaktycznej: sal dydaktycznych (w tym laboratoriów komputerowych i specjalistycznych), wyposażenia w środki audiowizualne, dostępu studentów do komputerów poza godzinami zajęć dydaktycznych, itp.;
  - 2) dostępności pomocy dydaktycznych (podręczników, skryptów, notatek w Internecie i innych);
  - 3) wyposażenia biblioteki i czytelnicy, dostępu do komputerowych baz danych i katalogów w Uczelni i poza nią (liczba woluminów i warunki lokalowe);
  - 4) wyposażenia w sprzęt komputerowy.
3. Wyniki analizy uwzględnia się w raporcie z oceny własnej Wydziału, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 4 US 126.

7.3 Analiza organizacji procesu dydaktycznego

1. Analiza organizacji procesu dydaktycznego odbywa się na podstawie danych pochodzących z dokumentacji procesu dydaktycznego i dotyczy zwłaszcza:
  - 1) liczebności studentów w grupach zajęciowych;
  - 2) racjonalności harmonogramów zajęć i organizacji zajęć.
2. Wyniki analizy uwzględnia się w raporcie z oceny własnej Wydziału, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 4 US 126.

8 Gromadzenie i udostępnianie informacji o jakości kształcenia

8.1 Karta kierunku

1. Podstawowe dokumenty dotyczące każdego z prowadzonych przez Wydział kierunków (programy kształcenia, sylabusy, katalogi przedmiotów ECTS, dodatkowe informacje związane z programem kształcenia) przechowywane są w wersji elektronicznej w *Karcie kierunku*.
2. Dane dotyczące nowych programów kształcenia lub zmian w programach kształcenia są wprowadzane do Karty kierunku bezpośrednio po ich uchwaleniu przez Radę Wydziału przez upoważnione przez dziekana służby administracyjne.
3. Na nauczycielach akademickich spoczywa obowiązek wprowadzania do Karty sylabusów, najpóźniej w trzecim tygodniu trwania zajęć, których sylabus dotyczy.
4. Inne materiały pomocnicze nauczyciel akademicki wprowadza do Karty na bieżąco w trakcie trwania zajęć.

8.2 Karta nauczyciela akademickiego

1. Dane dotyczące działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej nauczyciela akademickiego, zawarte w innych systemach informatycznych funkcjonujących w UŚ, są automatycznie przenoszone z tych systemów do Karty nauczyciela akademickiego. Za prawidłowy przebieg transferu odpowiada Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów.
2. Dane dotyczące oceny nauczyciela akademickiego (wyniki ankiety oceny zajęć dydaktycznych, wyniki hospitacji zajęć, wyniki oceny okresowej pracownika) wprowadzane są do Karty przez upoważnione przez dziekana służby administracyjne i uaktualniane co najmniej raz w roku.
3. Pozostałe informacje wprowadza nauczyciel akademicki, który ma obowiązek corocznego uaktualniania danych w terminie do 30 września każdego roku.

8.3 Gromadzenie innych informacji ważnych dla jakości kształcenia

Materiały i dokumenty związane z weryfikacją efektów kształcenia (prace pisemne, sprawozdania, protokoły z egzaminów ustnych itp.) są gromadzone i przechowywane w systemie informatycznej obsługi studiów albo przez osoby odpowiedzialne za weryfikację efektów kształcenia co najmniej do zakończenia cyklu kształcenia studentów.

8.4 Publikowanie informacji o programach kształcenia (w tym o efektach kształcenia i sposobach ich weryfikacji)

1. Najpóźniej na trzy miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego dziekan umieszcza na stronie internetowej Wydziału, za pośrednictwem Karty kierunku, kompletne programy kształcenia dla wszystkich kierunków prowadzonych na Wydziale.
2. W skład programów kształcenia wchodzi w szczególności opisy modułów zawierające efekty kształcenia wraz z metodami ich weryfikacji.
3. Najpóźniej w pierwszym tygodniu każdego semestru nauczyciele akademicy umieszczają na stronie internetowej Wydziału, za pośrednictwem Karty kierunku, sylabusy modułów realizowanych w danym semestrze.

8.5 Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

1. Harmonogramy zajęć na każdy semestr oraz inne informacje o organizacji procesu kształcenia są ogłaszane na tablicy ogłoszeń oraz stronie internetowej Wydziału, co najmniej na tydzień przed rozpoczęciem semestru.
2. Najpóźniej tydzień przed rozpoczęciem semestru dziekan oraz właściwy dyrektor Instytutu dokonuje sprawdzenia poprawności harmonogramu zajęć dydaktycznych.
3. Harmonogramy zajęć na każdy semestr opiniuje właściwy organ samorządu studenckiego na zasadach określonych w Regulaminie Studiów w Uniwersytecie Śląskim.

8.6 Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

1. Pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia umieszcza na stronie internetowej Wydziału informacje o WSZJK, a w szczególności:
  - a) opis WSZJK,
  - b) skład WZJK oraz składy KZZJK.
  - c) Składy WZJKSD oraz WZJKSP

2. Dziekan przedstawia społeczności UŚ coroczne raporty Wydziału z oceny własnej w zakresie jakości kształcenia.

9 Zapobieganie nieprawidłowościom związanym z procesem kształcenia

1. Podstawowe kwestie związane z zapobieganiem i postępowaniem w razie wykrycia nieprawidłowości w toku realizacji programu kształcenia określają Regulamin Studiów, Kodeks Etyki Studenta oraz Kodeks Etyki Doktoranta. Dokumenty te regulują zasady postępowania oraz prawa i obowiązki społeczności Wydziału, wynikające z przepisów prawa oraz wewnętrznych postanowień, wynikających z realizacji strategii Uniwersytetu Śląskiego oraz Wydziału.
2. Zapobieganie nieprawidłowościom związanym z nieprzestrzeganiem praw autorskich prowadzone jest w ramach pracy kadry dydaktycznej w toku realizacji programu studiów, natomiast monitoring zjawiska prowadzony jest w trakcie realizacji procedur weryfikacji efektów kształcenia, szczególnie w trakcie kontroli prac pisemnych i dyplomowych. Podejmowane działania uregulowane są także przepisami Regulaminu Dyplomowania.
3. Nieprawidłowości w zakresie organizacji toku studiów monitorowane są w drodze konsultacji z WRSS. WRSS opiniuje programy kształcenia oraz harmonogramy zajęć na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i Regulaminie Studiów.

10 Doskonalenie WSZJK

10.1 Otwarte posiedzenie WZJK

1. Raz w roku WZJK organizuje otwarte posiedzenie, w którym może uczestniczyć każdy członek społeczności Wydziału.
2. W trakcie posiedzenia WZJK przedstawia najistotniejsze uwagi związane z jakością kształcenia ujawnione w ciągu minionego roku funkcjonowania WSZJK.
3. Z otwartego posiedzenia WZJK sporządza się sprawozdanie.

10.2 Analiza wyników akredytacji instytucjonalnych dokonywanych na Wydziale przez zewnętrzne podmioty nadzorujące

1. Analiza przeprowadzana jest przez WZJK niezwłocznie po dostarczeniu dziekanowi dokumentu zawierającego uwagi pokontrolne zewnętrznego podmiotu nadzorującego.
2. Celem analizy jest ustalenie sposobu wdrożenia uwag pokontrolnych na Wydziale.
3. Wyniki analizy niezwłocznie przekazywane są dziekanowi i dyrektorowi Instytutu; wyniki tej analizy nie podlegają obowiązkowi publikacji.
4. Jeśli zewnętrzny podmiot nadzorujący przewiduje ustosunkowanie się Wydziału do wstępnej wersji uwag pokontrolnych przed sporządzeniem ostatecznego dokumentu, WZJK uczestniczy w przygotowaniu stanowiska Wydziału.

10.3 Procedury doskonalące

1. Na podstawie przeprowadzonych badań i analiz WZJK / KZZJK proponuje wdrożenie adekwatnych narzędzi doskonalących, wśród których proponowane są:
  - 1) benchmarking wewnętrzny – „słabsi uczą się od lepszych” czyli szukanie i wykorzystywanie dobrych wzorców w ramach tej samej jednostki i między jednostkami;
  - 2) mentoring indywidualny;
  - 3) proponowanie rozwiązań ogólnowydziałowych (tzw. dobrych praktyk) i wdrażanie ich w ramach całej jednostki;
  - 4) inicjowanie działań szkoleniowych – np. szkoleń grupowych z zakresu obsługi urządzeń i oprogramowania dydaktycznego, podnoszenie kwalifikacji pracowników dydaktycznych, zwłaszcza niżej ocenionych przez studentów;
  - 5) poprawianie warunków pracy – np. zaopatrzenie jednostki w urządzenia wspomagające proces dydaktyczny, zwłaszcza umożliwiające prowadzenie zajęć o charakterze multimedialnym, czy dbałość o ergonomię w przygotowywaniu sal dydaktycznych.
2. WZJK na bieżąco obserwuje i analizuje proces wdrażania dobrych praktyk i działań doskonalących.